

Wydaje Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Warszawa, Widok 10 - II p.

Zarząd Główny P. T. K.

W dnia 27 i 28 kwietnia 1946 roku w lokalu własnym w Warszawie odbyło się dwudniowe plenarne posiedzenie Zarządu Głównego P.T.K.

Nieobecność swą na posiedzeniu usprawiedliwili: Prezes P.T.K. Zygmunt Beczkowicz, prof. Wł. Szafer, dr. M. Orłowicz, dr. Medwecki z Krakowa, prof. L. Węgrzynowicz, oraz mec. Nieduszyński z Bydgoszczy.

Obradom przewodniczyła dr. R. Fleszarowa i p. J. Kołodziejczyk.

Sprawozdanie z dotychczas przeprowadzonych prac Zarządu Głównego złożył sekretarz p. K. Staszewski. Dzięki pomocy z zewnątrz Zarząd Główny był w stanie urządzić lokal biurowy, wydać konieczne druki (statut, deklaracje, legitymacje, Biuletyn Nr. 1 i Nr. 2, Ziemię Nr. 1-2), nawiązać kontakty z wielu przedwojennymi Oddziałami, zorganizować nowe Oddziały, pracować nad różnymi materiałami. Czynne są dwa Okręgi P.T.K. w Poznaniu i Białymstoku. Wznowiono działalność 13 przedwojennych Oddziałów, uruchomiono 3 nowe Oddziały (Gdańsk, Katowice, Rastembork), w stadium organizacyjnym jest 11 Oddziałów (w tym Wrocław, Gliwice, Olsztyn, Polczyn), uzyskano wiadomości o muzeach P.T.K., schroniskach.

Sprawozdanie opisowe uzupełnione zostało sprawozdaniem finansowym, złożonym przez skarbnika p. Wł. Gruszczyńskiego.

Po dyskusji, w której stwierdzono pomyślne warunki dla rozwoju P.T.K. oba sprawozdania zostały przez Zarząd Główny zatwierdzone.

Wytyczne dla prac P.T.K. w dobie obecnej referował p. K. Staszewski. W wyniku szczegółowej dyskusji przyjęto zgłoszone przez referenta tezy, które podamy w następnym numerze Biuletynu. Podkreślono w nich konieczność popularyzowania wiedzy krajoznawczej zarówno na łamach Ziemi, jak i w krótkich przewodnikach, dostępnych dla każdego. Omówiono zagadnienie przeniknięcia do szkół powszechnych i świetlic z ideą krajoznawczą po przez Ścianną Gazetę Krajoznawczą, do szkół średnich po przez Orli Lot. Nie zaniedbując zagadnień o charakterze turystyczno-gospodarczym, postanowiono nacisk położyć na instruktorską rolę P.T.K., obsługującego swą pracą możliwie najszersze warstwy społeczeństwa.

Dyskusja nad powyższymi zagadnieniami wniosła wiele interesującego materiału, wykazując troskę Zarządu Głównego dla spraw najodpowiedniejszego podejścia Towarzystwa przy rozwiązywaniu zagadnień krajoznawczych w dobie obecnej.

Sprawy Kół Krajoznawczych Młodzieży P.T.K. referował p. J. Kołodziejczyk, przedkładając opracowane przez Prezydium tezy. Sprawom młodzieżowym P.T.K. poświęca wiele uwagi. Aczkolwiek władze szkolne jeszcze nie udzieliły Kołom oficjalnego poparcia, gdyż sprawa ta jest w toku, Koła Krajoznawcze samorzutnie rejestrują się w Krakowskiej Komisji. W przygotowaniu jest pierwszy numer powojenny Orlego Lotu, które to pismo będzie znaczną pomocą przy organizowaniu i pracach Kół Krajoznawczych Młodzieży. Postanowiono wystąpić

do władz o poparcie finansowe projektowanych trzech obozów krajoznawczych dla młodzieży. Przewiduje się zorganizowanie ich na Ziemi Lubuskiej, Mazurskiej i na Dolnym Śląsku. Dla Warszawy postanowiono zorganizować odpowiednik Krakowskiej Komisji Kół Krajoznawczych Młodzieży, a do zrealizowania tego projektu upoważniono p. dyr. Jadwigę Jaroszwą.

Sprawę sposobu uczczenia Zmarłych Pionierów Krajoznawstwa zreferowała p. dr. Fleszarowa. Prezydium początkowo przewidywało uczczenie pamięci Aleksandra Janowskiego i Aleksandra Patkowskiego. W międzyczasie otrzymano wiadomość o zgonie Kazimierza Kulwiecia. Zmarł również wybitny krajoznawca Stanisław Thugutt, istnieją niesprawdzone wiadomości o zgonie Mikołaja Wisznickiego, członka honorowego P.T.K. Podstawą do uroczystości żałobnych winna być ekshumacja zwłok ś.p. Aleksandra Janowskiego z prowizorycznego grobu w Komorowie na cmentarz powązkowski w Warszawie. Uroczystości żałobne winny być przewidziane na jesień bież. roku, a powiązane ze Zjazdem Delegatów P.T.K. Wstępny Komitet Organizacyjny pod przewodnictwem prof. Woydno upoważniony został do przeprowadzenia pierwszych starań w tych sprawach, poczym powołany zostanie komitet ogólnospołeczny, który patronować będzie wszystkim uroczystościom. Szczegółowo opracowany wniosek w tej sprawie zawiera dyrektywę Zarządu dla Komitetu Organizacyjnego.

Zjazd Delegatów P.T.K. postanowiono zwołać jesienią w Warszawie i powiązać z uroczystościami ku uczczeniu Zmarłych Pionierów Krajoznawstwa.

Plan finansowy Zarządu Głównego P.T.K. na rok 1946 zreferował skarbnik p. Wł. Gruszczyński. Plan ten po stronie dochodów i rozchodów przewiduje kwotę 2.085.000 zł. W związku z powyższym planem Zarząd Główny wypowiedział się w sprawie składki członkowskiej z tyt. par 12 Statutu, to jest składki od członków, opłacanej na rzecz Zarządu Głównego. Ustalono, że w składce winna mieścić się prenumerata Ziemi oraz składka na rzecz Ligi Ochrony Przyrody, której członkiem staje się każdy członek P.T.K. W ten sposób Towarzystwo nawiązało do przedwojennej tradycji i uczestnictwem swym w Lidze Ochrony Przyrody poprze ceną działalność tej pokrewnej dla P.T.K. instytucji.

O składce z tyt. par. 12 Statutu piszemy na innym miejscu szczegółowo.

Plan finansowy Zarządu Głównego po dyskusji i wyjaśnieniach zaaprobowano.

Następnie Zarząd omówił sprawę stosunku P.T.K. do Polskiego Tow. Tatrzńskiego. Uznano za wysoce celowe złączenie obu stowarzyszeń w jedną instytucję, co jednakże nie jest sprawą prostą. Zarząd rozpatrzył różne możliwości prowadzące do tego celu i w wyniku dyskusji upoważnił Prezydium do prowadzenia w tych sprawach rozmów z P.T.T.

W dalszym ciągu obrad Zarząd Główny omawiał sprawę ukonstytuowania Zarządu do czasu Zjazdu Delegatów. Po omówieniu różnych projektów postanowiono sprawę przekazać Prezydium do zrealizowania w obecności Prezesa P.T.K. p. Z. Beczkowicza.

W wolnych wnioskach omówiono projekt p. dr. Miedweckiego stworzenia zbiorów fotografii krajobrazu polskiego. Wnioskodawca wskazuje na stale zjawisko zmian zachodzących w krajobrazie Polski. W szczególności należałoby w zbiorach posiadać zdjęcia fotograficzne tych partii krajobrazu, o których wiadomo, że w ramach planów ogólnopństwowych krajobraz ten ulegnie zmianie (budowa nowych miast, centrów przemysłowych, zapór wodnych itp.). Zbiory winny być zaopatrzone w zdjęcia tych krajobrazów w stanie pierwotnym i po budowie.

Wniosek przekazano Prezydium do merytorycznego załatwienia.

Na tym dwudniowe obrady zakończono.

Składka członkowska P. T. K. z tyt. par. 12 Statutu.

Na posiedzeniu w dniach 27 i 28 kwietnia r.b. Zarząd Główny uchwalił, że składka członkowska z tyt. par. 12 Statutu, to jest składka od członka na rzecz Zarządu Głównego wynosić będzie zł. 30 kwartalnie.

Zarząd Główny zobowiązuje się dostarczyć Oddziałom tyle egzemplarzy Ziemi, ilu Oddział posiada członków, oraz tyle legitymacji członkowskich, ile zażąda Oddział, nie obciążając Oddziału żadną kwotą dodatkową. W tej składce mieści się również składka członkowska na rzecz Ligi Ochrony Przyrody.

W ten sposób każdy członek P.T.K. staje się automatycznie członkiem L.O.P. Składki na rzecz Ligi Zarząd Główny będzie opłacał centralnie.

Oddział przy wydawaniu legitymacji członkowskich może pobierać od członków ustalone przez siebie opłaty, które w całości przechodzą do kasy Oddziału. W związku z powyższą uchwałą Zarząd każdego Oddziału winien przeprowadzić u siebie rewizję dotychczasowych obowiązujących składek w tym kierunku, aby prócz 10 zł. na rzecz Centrali przewidzieć odpowiednią składkę miesięczną na rzecz Oddziału. 10-0 złotowa składka od członka na rzecz Centrali obowiązuje od dnia 1 czerwca 1946 roku. Zarząd Główny uważa za najlepsze rozwiązanie dokonywanie wpłat z tego tytułu ratami kwartalnymi. Oddziały winny dokonywać wpłat przekazem P.K.O. Nr. 1-1401. Zarząd Główny Pol. Tow. Krajozn. w Warszawie.

Podjmując uchwałę w sprawie powszechnej prenumeraty Ziemi przez członków P.T.K., Zarząd Główny stał na stanowisku, że jest to jedyne rozwiązanie umożliwiające utrzymywanie kontaktu z członkami w sprawach programowych Towarzystwa. Kontakt w sprawach organizacyjnych utrzymywany będzie przez Biuletyn P.T.K., który dostarczany będzie Oddziałom P.T.K. dla wszystkich członków.

Zarząd Główny prosi Zarządy Oddziałów o niezwłoczne powiadomienie, ilu członków liczy Oddział. Zarząd wzywa również o zorganizowanie jaknajchlejszego kolportażu dostarczonych egzemplarzy Ziemi i Biuletynu.

«Ziemia» Nr. 1-2.

Ukazał się Nr. 1-2 podwójny numer Ziemi z datą kwiecień - maj 1946 r.

Ziemia dostarczana będzie wszystkim członkom P.T.K. przez miejscowe Oddziały. Nie członkowie mogą zaprenumerować Ziemię, zgłaszając swój adres do Zarządu Głównego P.T.K. Warszawa, ul. Widok 10, oraz wpłacając na poczet prenumeraty kwotę 100 zł, przekazem P.K.O. Nr. 1-1401, Zarząd Główny Pol. Tow. Krajozn. w Warszawie. Ponieważ przekaz firmowy P.T.K. z odpowiednim nadrukiem kosztuje 1 zł, uprasza się o wykorzystywanie dla przesyłki prenumeraty bezpłatnych przekazów P.K.O., na których należy wypisać konto i nazwę Towarzystwa.

Zarząd Główny zwraca się do Zarządów Oddziałów z prośbą o jednanie prenumeratorów dla Ziemi i pomoc w kolportażu.

Kto posiada regulamin?

W czasie działań wojennych zniszczone zostały wszelkie akta Zarządu Głównego i Oddziału Warszawskiego P.T.K. Zarząd Główny nie posiada np. regulaminu Zarządu Głównego, regulaminu Oddziałów. Tą drogą Zarząd Główny zwraca się z prośbą o przesłanie pod naszym adresem powyżej podanych regulaminów celem dokonania odpisów. Dostarczone regulaminy zostaną zwrócone po dokonaniu odpisów.

Odnaki P. T. K.

Na liczne zapytania Zarząd Główny informuje, że w najkrótszym czasie zostaną wydane metalowe odznaki P.T.K. Za zwrotem kosztów odznaki te będzie można nabywać i zamawiać w biurze Centrali. Cena odznaki jeszcze nie jest ustalona.

Instrukcja w sprawie legitymacji członkowskich.

Każdy Oddział P. T. K. zgłasza pod adresem Zarządu Głównego zapotrzebowanie na odpowiednią liczbę legitymacji członkowskich. Do wystawiania legitymacji upoważniony jest jedynie Zarząd Oddziału. Ważną jest legitymacja, wystawiona na blankietach przesłanych przez Zarząd Główny. Po wypełnieniu rubryk legitymacji, ostemplowaniu fotografii, oraz po podpisaniu przez Zarząd Oddziału, należy na legitymacji wystawić numer. Numer legitymacji winien odpowiadać numerowi rejestru członków danego Oddziału, przy czym po numerze należy za ukośną linią napisać nazwę miejscowości, siedzibę danego Oddziału np. W Kielcach: Nr. 5/Kielce, w Łodzi: Nr. 5/Łódź.

Legitymacje można wydać po uiszczeniu wpisowego i opłaceniu składki co najmniej za kwartał. Wpisowe wnoszą członkowie nowo wstępujący. Członkowie przedwojenni wpisowego nie wpłacają. Uiszczony składki uwydatnia się w legitymacji przez wyciśnięcie specjalnej pieczętki P. T. K. w rubryce: uiszczony składki (Kwartał I, II, III, IV). Pieczętki są jednolite. Każdemu Oddziałowi wysyła je Zarząd Główny wraz z pierwszym transportem blankietów legitymacyjnych. Pod tą pieczętką podpisuje się skarbnik Oddziału ew. jego zastępca.

Legitymacja ważna jest na okres, za który uregulowano składki członkowskie.

Koła Krajoznawcze Młodzieży P. T. K.

Zarząd Główny P. T. K. wystąpił do Ministerstwa Oświaty o oficjalne poparcie działalności Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej P. T. K.

Komisja Kół Krajoznawczych Młodzieży pod przewodnictwem prof. Leopolda Węgrzynowicza działa w Krakowie i kieruje pracą wszystkich Kół Krajoznawczych Młodzieży w Polsce. W Krakowie ma do dyspozycji Ośrodek Krajoznawczy, przy Gimnazjum VII. Ośrodek skupia liczną młodzież, która słucha odczytów, odbywa wycieczki po Krakowie i okolicach. Do tej pory odbył się tu 20 odczytów głównie na temat za- bytków Krakowa, oraz 6 wycieczek. Mimo, że nie ma jeszcze urzędowego okólnika, podkreślającego konieczność nawiązania łączności z Komisją Krakowską, z terenu okręgu krakowskiego zarejestrowało się już 15 Kół Krajoznawczych, zaś z innych terenów 8 Kół. Kuratorium Szkolne Krakowskie i Toruńskie poparło akcję Kół oficjalnie.

Komisja zamierza wznović w najbliższym czasie wydawnictwo: O r l i L o t oraz planuje organizację obozów krajoznawczych dla młodzieży. Komisja nawiązuje łączność z młodzieżowymi organizacjami robotniczymi oraz z organizacją młodzieży wiejskiej W i c i.

Wszelkich informacji w sprawie Kół Krajoznawczych Młodzieży P.T.K. udziela prof. Leopold Węgrzynowicz, Kraków, ul. Krowoderska 46 m. 9.

Schroniska P. T. K.

Pod opieką Okręgu Białostockiego P. T. K. i Oddziału Suwalskiego prowadzony jest remont schronisk P. T. K. nad Wigrami. Niewielką subwencję na ten cel uzyskano z Urzędu Wojewódzkiego oraz od Zarządu Głównego P. T. K.

Schronisko im. ks. Stolarczyka w Zakopanem zajęte jest przez Fundusz Wczasów, który w remont schroniska i jego urządzenie wyłożył poważną kwotę, przekraczającą 200 tys. zł. Zarząd Główny P. T. K. za pośrednictwem swego pełnomocnika mec. Diehla z Krakowa prowadzi pertraktacje w kierunku przywrócenia własności schroniska, z uwzględnieniem interesów Funduszu Wczasów.

Przygotowania do przejęcia chwilowo zajętego schroniska w Sandmierzu prowadzi Zarząd miejscowego Oddziału P.T.K. Urządzenie schroniska pociągnie za sobą poważny wydatek.

Opiekę nad schroniskiem w Toruniu roztacza miejscowy Oddział. Schronisko na razie zajęte jest przez inną instytucję. Oddział uzyskał w schronisku na razie i pokój dla zorganizowania własnego biura.

Opiekę nad schroniskiem na Lednicy roztoczy organizujący się Oddział P. T. K. w Gnieźnie.

Zarząd Główny upoważnił Okręg Białostocki do przejęcia domu na schronisko na Sybię pod Elkiem. Równocześnie Zarząd czyni starania o przekazanie nieruchomości w Olsztynie celem urządzenia odpowiedniego schroniska turystycznego.

Zarząd Główny wystąpił do Min. Komunikacji z pismem, w którym prosi o uwzględnienie P. T. K. przy przydziale schronisk po niemieckich na Ziemiach Odzyskanych.

Śląski Oddział P. T. K. w Katowicach.

W dniu 3 kwietnia r.b. w siedzibie Instytutu Śląskiego w Katowicach odbyło się zebranie organizacyjne Oddziału P.T.K. w Katowicach. Wstępne prace organizacyjne z ramienia Zarządu Głównego przeprowadził prof. Józef Opacki z Gliwic.

Na zebranie organizacyjne przybyli przedstawiciele Instytutu Śląskiego, Wojewódzkiego Wydz. Kultury i Sztuki, Woj. Referatu Turystyki, przedstawiciele muzealnictwa, archiwistyki, członkowie P. T. K. Z ramienia Zarządu Głównego przybyli dr. Mieczysław Orłowicz i red. Stanisław Lenartowicz.

Referat na temat zadań ruchu krajoznawczego w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb Ziemi Odzyskanych wygłosił prof. J. Opacki. O historii ruchu krajoznawczego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego mówił dr. M. Orłowicz. Poczmy chór gimnazjum żeńskiego w Katowicach odśpiewał szereg pieśni ludowych, a zespół świetlicowy przy Domu Kultury w Katowicach wykonał szereg tańców śląskich i inscenizacji.

Po tym urozmaiconym wstępie odbyło się zebranie organizacyjne Oddziału P. T. K. Nowy Oddział postanowiono traktować jako centralę okręgową i nadać mu nazwę Oddziału Śląskiego w Katowicach. Do Zarządu Oddziału weszli: Prezes — dr. Antoni Wrzosek, vice dyrektor Instytutu Śląskiego, członkowie — mgr. Luboczowa Maria, dr. M. Gładysz, dr. Hasiński, dr. Ludera, prof. J. Opacki, mgr. Gajdzik, mgr. Wituski.

Adres Oddziału Śląskiego: Instytut Śląski w Katowicach. W najbliższym czasie uruchomiony zostanie drugi Oddział P. T. K. na Śląsku mian. w Gliwicach. Prace organizacyjne prowadzi prof. J. Opacki w Gliwicach (Referent Kultury i Sztuki na powiat gliwicki w Gliwicach).

Oddział Gdański P. T. K.

W dniu 14 kwietnia o godz. 12-ej w poł. w Oliwie, w gmachu poklasztornym, w komnacie podpisania pokoju oliwskiego odbyło się organizacyjne zebranie Gdańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Przewodniczył zebraniu Prezes P.T.K. p. Zygmunt Beczkowicz, sekretarowała p. Barbara Terlikowska. Poza tym do Prezydium powołano pp. Jana Młynarczyka — Kuratora Okrę-

gu Szkolnego Gdańskiego, Henryka Urbańskiego — Dyr. Orbisu, Janusza Urbańskiego — Nacz. Wydz. Kult. i Sztuki Woj. Gdańskiego i prof. Jana Bulhaka z Warszawy.

Po wstępnym powitaniu przewodniczący oddał głos p. Leonowi Ostaszewskiemu, który wygłosił referat na tem.: Plan działalności Oddziału Gdańskiego. Referent zaznaczył, że w planie najbliższych prac ze względu na porę roku na pierwszym miejscu winny być umieszczone wycieczki należyście opracowane. Nawiązując do wspomnień z pierwszych lat działalności P.T.K. referent opowiedział o wycieczce odbytej przed kilkadziesiąt laty z Warszawy Wisłą na wybrzeże. Wzruszające wrażenie wywołał przygotowany fragment zatrzymania się dwóch statków z wycieczkowiczami w Grudziądzu. Ludność Grudziądza, dowiedziawszy się, że przybyli są rodakami z zaboru rosyjskiego, wyległa tłumnie na brzeg Wisły, w chwili zaś, gdy wycieczka ruszała w dalszą drogę z pieśnią „Boże, coś Polskę” — wykonywaną przez chóry krajoznawcze, padła na kolana w patriotycznym uniesieniu z wyciągniętymi ku odjeżdżającym rękami, wywoławszy stosowną reakcję ze strony jak spod ziemi wyrosłych Schutzmanów. Wycieczka przez Malbork, Żuławy i Gdańsk dotarła do Helu. Uczestnicy jej skwapliwie notowali w pamięci liczne ślady na oglądanych zabytkach odwiecznej polskości tych ziem.

Ponieważ zainteresowania krajoznawców są wszechstronne i nie ograniczają się do poznawania tylko przeszłości, lecz również i teraźniejszości, przeto prócz wycieczek do miejscowości związanych z historią Wybrzeża urządzone będą wycieczki na pobrażę Bałtyku, gdzie w chwili obecnej wykuwana jest przyszłość gospodarza Polski. W ramach działalności Oddziału Gdańskiego P.T.K. znajdują się odczyty, zwłaszcza popularyzujące wiadomości dotyczące krajoznawstwa polskiego, wydawnictwa w postaci przewodników i broszur krajoznawczej treści. Powołanie komisji fotograficznej przyczyni się do zbierania cennego materiału ilustracyjnego do odczytów i wydawnictwa. Akcji mającej na celu rozwijanie wśród młodzieży zamilowania do poznawania kraju rodzinnego poświęcona będzie specjalna uwaga. Oddział Gdański P.T.K. nie pominie żadnego ze środków przewidzianych w statucie, aby osiągnąć cel swego założenia.

Po referacie zostało odczytane pismo Zarządu Głównego P. T. K. z życzeniami owocnej pracy dla dobra krajoznawstwa polskiego, co przyjęto entuzjastycznymi oklaskami.

Następnie zabrał głos prof. Jan Kilarski, przytaczając swe wspomnienia z wycieczki krajoznawczej roku 1913, odbytej z młodzieżą szkolną pieszo poprzez Wrocław, Poznań, Toruń, Gdańsk i Oliwę. Wiceprezydent Gdańska p. Fr. Chudoba wspominał o splywie wioślarskim z 1929 roku z Poznania i Gdańska i złożył życzenia w imieniu Zarządu Miejskiego pod adresem Oddziału Gdańskiego P.T.K. Podobne życzenia złożyła przedstawicielka Urzędu Wojewódzkiego p. Urszula Malinowska, deklarując całkowite poparcie prac przez władze wojewódzkie.

W wyniku wyborów Prezesem Oddziału został wybrany p. Leon Ostaszewski, poza tym do Zarządu weszli pp. dr. Marian des Loges, Mieczysław Nawrocki, mgr. Bernard Kula, Andrzej Płocki, Marian Tabaka, Barbara Terlikowska. Do Komisji Rewizyjnej weszli pp. Wiceprezydent Gdańska p. Fr. Chudoba, prof. Ludwik Niedźwiecki, dyr. Henryk Wawrzyniak, prof. Jan Borowski. Siedziba Oddziału: Gdańsk, Urząd Wojewódzki, Wydz. Kultury i Sztuki.

Zaznaczyć należy, że w pierwszych dniach swej działalności Oddział otrzymał już 100 podpisanych deklaracji członkowskich, urządził trzy interesujące wycieczki: w dniu 28 kwietnia wycieczkę p. tyt. Szlakiem najpiękniejszych widoków Gdańska. W dniu 3 maja wycieczka do Oliwy (300 uczestników), prowadził prof. Jan Kilarski. 5 maja druga seria wycieczki — Szlakiem najpiękniejszych widoków Gdańska (poznane warunki przyrodnicze, które stworzyły Gdańsk, historia miasta). W Oliwie zwiedzono katedrę, słuchano koncertu organo-

wego na słynnych oliwskich organach, zwiedzono piękny park, posiadający jedyny w Europie ogród skalny, z plantacją roślin ze wszystkich części świata.

Z życia Oddziału Warszawskiego.

Dla zapoczątkowania form uczenia ś.p. Aleksandra Janowskiego, honorowego prezesa P.T.K. i jego założyciela, który tu w Warszawie zapoczątkował ruch krajoznawczy i stąd poszło na cały Kraj hasło przez Niego rzucone „Poznaj swój Kraj”, organizacyjne zebranie Oddziału warszawskiego P.T.K. uchwaliło nazwać Oddział imieniem Aleksandra Janowskiego, co też Zarząd Główny na swym ostatnim posiedzeniu zatwierdził.

Od 14 kwietnia rb. ruszyły pierwsze wycieczki po Warszawie i okolicy.

Odbyło się już 6 wycieczek z udziałem 230 osób.

Największym powodzeniem cieszą się wycieczki miejskie np. na Stare Miasto i do zakładów użyteczności publicznej.

Zaprojektowano na najbliższe dni świąteczne, szereg ciekawych wycieczek miejskich i zamiejskich, w ten sposób. że w każdy dzień świąteczny jest przewidziana jedna wycieczka miejska i jedna zamiejska.

Największym bodaj sukcesem w tej krótkiej działalności Oddziału jest zorganizowanie Kursu przewodników po Warszawie, który rozpoczyna się już 23 maja rb.

Jeszcze przed wakacjami rozpoczną się odczyty na tematy krajoznawcze.

Z początkiem czerwca rozpocznie działalność Poradnia Krajoznawcza, która udzielać będzie porad jak, co i gdzie zwiedzać.

Reszta interesujących projektów odłożona została do wykonania na jesień i zimę.

Przy okazji Zarząd Oddziału Warszawskiego prosi o nadsyłanie wiadomości o zmarłych członkach Oddziału, w czasie okupacji. W wiadomościach tych należy podawać poza imieniem i nazwiskiem, datę śmierci bodajby przybliżoną oraz okoliczności śmierci np.: zginął w Oświęcimiu, w powstaniu warszawskim, w wojnie 1939 r. itp.

Informacje te posłużą do rejestracji strat jakie Oddział poniósł w czasie okupacji.

Wycieczki Oddziału Warszawskiego:

- 26.V. Lasy Kabeckie, Natolin, Ursynów i Gaj w Gucinie — prowadzi p. D. Kozakówna.
- „ Gazownia Miejska — prowadzi p. H. Baraniecka.
- 30.V. Karczew i Otwock Stary — prowadzi p. Semiczek.
- „ Stacja Pomp Rzecznych (Fitry) prowadzi p. Z. Drzewiczewska.
- 2.VI. Mogiła Powstańców z 1863 r. w Zaborowie Leśnym — (Puszcza Kampin.) prowadzi p. St. Gabryszewski.
- „ Elektrownia Miejska — prowadzi p. Z. Małek.
- 9 i 10.VI. Puszcza Kampinowska, od Czerwińska do Leszna — prow. p. Z. Małek i Z. Drzewiczewska. Ziel. Świątki. (przejazd statkiem).
- 16.VI. Lasy Komorowskie — prow. p. D. Kozakówna — Leśna Podkowa i Nadarzyn.
- „ Stare Miasto — prow. inż. F. Kanclerz.
- 20.VI. Łowicz — na procesję Bożego Ciała.

Oddział P. T. K. w Rastemborku.

Pod przewodnictwem p. Zofii Licharowej powstał w Rastemborku (woj. Mazurskie) Oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Oddział pragnie wyremontować muzeum, starać się o zabezpieczenie zabytkowych kościołów i dworów. W odległości 15 km. od Rastemborka znajduje się piękny zabytek polskiej fundacji zwany dziś Fundacją Św. Lipka (Heiligenlinde).

Ze względu na to, że piękne zbiory muzeum w Rastem-

borku mają być przewiezione do Olsztyna, Zarząd Oddziału wystąpił do odpowiednich władz z petycją, w której prosi o pozostawienie zbiorów w Rastemborku, mieście, mającym przed sobą piękną przyszłość. Miasto Rastembork było zawsze miastem szkół. Ta tradycja będzie podtrzymywana. Do Rastemborka ma być przeniesione liceum Krzemienieckie ze swymi licznymi placówkami oświatowymi i naukowymi. Wspomiałe urządzenia szkolne, dogodna komunikacja umożliwiają miastu właściwą opiekę nad szkolnictwem. Piękne położenie czyni z Rastemborka poważny obiekt turystyczny. W tych warunkach pozostawienie w Rastemborku zbiorów muzealnych jest zupełnie uzasadnione.

Starania Oddziału w Rastemborku poparł Zarząd Główny P. T. K.

Adres Oddziału: Zofia Licharewa, Prezes Oddziału P.T.K. w Rastemborku, woj. mazurskie, ul. Powstańców Warszawy 1.

Gniezno.

Tow. Przyjaciół Miasta Gniezna zorganizowało Sekcję Wycieczkową, która rozpoczęła już swą działalność. Ze względu na celowość rozszerzenia zakresu prac, Towarzystwo uznało za słuszne przeorganizowanie Sekcji na Oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. W tych sprawach Zarząd Tow. Przyjaciół Miasta Gniezna nawiązał kontakt z Zarządem Głównym P. T. K.

Oddział Gnieźnieński P. T. K. przewiduje między innymi zaopiekowanie się schroniskiem P. T. K. na Ostrowie Lednickim.

Komitet Organizacyjny Oddziału P. T. K. w Bydgoszczy.

Z inicjatywy b. Prezesa Oddziału Bydgoskiego P. T. K. podjęte zostały prace wstępne nad wznowieniem Bydgoskiego Oddziału. Dla tych spraw powołano Komitet Organizacyjny w następującym składzie: Inż. Józef Twardzicki — Prezydent Miasta, dr. Czesław Nieduszyński — notariusz, prof. Jerzy Reimer — nac. wydz. kultury i sztuki w województwie, dr. Stefan Kaupe, por. Piotr Wiszniewski, por. Grudziński, dyr. Marcin Matuszewski — dyr. Miejskiego Urzędu WF i PW, kpt. Kaczorkiewicz — kier. Orbisu, dyr. Staruszkiewicz, nac. Kaszyński, ob. Muśnicki, red. Małycha, insp. Frankowski, komisarz Szczyt.

W dniach najbliższych odbędzie się w sali Miejskiej Rady Narodowej w Ratuszu zebranie organizacyjne Oddziału.

Adres Oddziału: Bydgoszcz, ul. Libelta 5.

Więści z Poznania

Ze sprawozdania Prezesa Oddziału Poznańskiego P. T. K. wynika, że na terenie woj. poznańskiego w dniach najbliższych powstaną Oddziały P.T.K. w Jarocinie, Szamotulach. W Lesznie zorganizowany został Zarząd Oddziału. Istnieją warunki do powstania Oddziału w Zielonej Górze.

W samym Poznaniu zorganizowano Koło Opiekunów Kół Krajoznawczych Młodzieży, które przystąpi do zorganizowania przy szkołach Kół Krajoznawczych. Jedno Koło zostało już zorganizowane. Zarząd Oddziału przewiduje zorganizowanie kursu dla przewodników krajoznawczych, którzyby obsługiwali przybywające do Poznania wycieczki.

Białystok.

Tymczasowy Zarząd Okręgu Białostockiego P.T.K. ma do tychczas w rejestracji dwa Oddziały: w Białymstoku i Suwałkach.

W stadium organizacyjnym znajdują się Oddziały w Elku, Augustowie i Bielsku.

Zarząd Okręgu współdziała przy organizowaniu Oddziału w Łuczaniech (woj. mazurskie).